

Ключевые слова: задача, аномальное условие, аномальная задача, определенные задачи, неопределенные задачи.

Summary

Ye.G.Misiats', V.P.Bereka

Tasks with «Anomalous» Conditions as a Means of Formation of Logical Thinking of Primary-School Pupils

Tasks with «abnormal» conditions, in particular definite and indefinite tasks are studied in the article, the logical structure of the tasks is grounded, examples of such tasks are given, and their role in the formation of the primary school students' logical thinking is emphasized.

Key words: task, abnormal condition, abnormal task, definite tasks, indefinite tasks.

Дата надходження статті:

„27” серпня 2010 р.

УДК 371.133:004.4(045)

Т.М.МОЗОЛЮК,

викладач

(м.Кам'янець-Подільський)

Готовність ІТ-фахівців до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності як складова професійної готовності

У статті досліджується проблема готовності ІТ-фахівців до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності та аналізується сучасне розуміння комп'ютерної грамотності.

Ключові слова: ІТ-фахівець, інформаційно-комунікаційні технології, професійна діяльність, готовність, компетентність, комп'ютерна грамотність.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Інформаційно-технологічні технології, розвинена інфраструктура електронних комунікацій відіграють нині вирішальну роль у забезпеченні державного та недержавного управління, розповсюдженні інформаційної взаємодії суб'єктів господарювання, влади та особистості, у підготовці та поширенні інформації у процесі інтелектуалізації та демократизації суспільства, сприяють розвитку освіти, науки, охорони здоров'я, культури, бізнесу тощо. Зміни, які відбуваються в суспільно-економічному середовищі, вносять суттєві корективи до змісту підготовки ІТ-спеціалістів, сприяють зростанню уваги суспільства до виховання у них високих професійно-ділових і морально-етичних якостей, практичних умінь самостійно приймати рішення.

Оскільки постійний, неперервний розвиток засобів ІКТ не дозволяє використовувати отримані раз і назавжди знання, виникає необхідність у постійному поновленні отриманих знань, умінь та практичних навичок. Звідси формується основне завдання навчально-виховного процесу в індустріальному коледжі – підготовка фахівців, які будуть здатні до постійної та неперервної самоосвіти; вмітимуть на практиці застосовувати ті знання, уміння та навички, які були отримані в процесі навчання; творчо підходитимуть до вирішення професійних проблем і застосуванням засобів ІКТ.

Аналіз досліджень і публікацій, в яких започатковано розв'язання даної проблеми... Філософський, психологічний аспект діяльності аналізували такі науковці, як А. Н. Леонтьєв, В. П. Іванов, М. І. Дьяченко, Л. А. Кандибович та ін. У педагогічній літературі поняття готовності трактується неоднозначно такими дослідниками: В. В. Давидовим, Ш. А. Надірашвілі, А. А. Деркачем, Н. В. Кузьміною, Н. Є. Касаткіною, Х. М. Дмитерко-Карабиним, Л. С. Белих та ін.

Формулювання цілей статті... Метою даної статті є дослідження проблеми готовності ІТ-фахівців до використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності.

Вклад основного матеріалу... Згідно сучасної парадигми, діяльність освітньої галузі спрямована на розвиток особистості, на створення умов для її успішної соціалізації. Визначення поняття особистості, яке подано в педагогічному словнику, поєднує соціально значиме й індивідуальне: „Особистість – соціальний індивід, який поєднує в собі риси загальнолюдського, суспільно значущого та індивідуально-неповторного. Особистість є суб'єктом пізнання й активного перетворення світу” [11, с.353]. У філософії особистість визначається як людина в сукупності своїх біологічних і соціальних характеристик. Відомий психолог А. Н. Леонтьєв розглядає особистість як суб'єкт життя і діяльності людини, яка перетворює себе та навколишнє середовище. Кожна людина, будучи особистістю, з однієї сторони є індивідуальною, з іншої – соціально типовою, тобто є носієм соціально значущих ознак і властивостей. Кожна людина втілює в собі певний соціальний тип, який, в свою чергу, визначається впливом суспільства. В інформаційному суспільстві, ознаки якого наявні та яскраво виражені у суспільствах розвинених країн, в тому числі України, готовність особистості до використання ІТ є однією з найважливіших умов її успішної професійної діяльності.

Філософсько-психологічний аспект діяльності розкрито в працях А. Н. Леонтьєва [6]. Дії розглядаються вченим як процеси, які підпорядковані усвідомлюваній потребі та поставленій меті.

Філософське обґрунтування того, що діяльність виникає, диференціюється та специфікується разом зі становленням людини як особистості, дає В. П. Іванов.

У відповідності до змісту завдань, які виконуватимуться суб'єктом діяльності, М.І. Дьяченко і Л.А. Кандибович визначають готовність до того, чи іншого виду діяльності як цілеспрямований і наперед визначений прояв особистості. Вони розглядають цей феномен з двох позицій: психічний стан (тимчасова, або ситуативна готовність) і характеристика особистості (довготривала або загальна) [12, с.16]. Тимчасова готовність – це актуалізація, пристосування всіх сил, створення психологічних можливостей для успішних дій у момент, наступний за тим, у якому спостерігається готовність. Довготривала готовність – це сукупність набутих установок, знань, навичок, вмінь, досвіду, якостей та мотивів діяльності.

Термін „професійна готовність” використовують для визначення довготривалої готовності особистості виконувати певні види діяльності, сукупність яких є соціально типовою для певної групи соціуму, об'єднаної належністю до певної професії. Перелік видів діяльності, готовність до виконання яких визначає професійну готовність, визначається профілем спеціальності.

Для значної частини спеціальностей важливою складовою професійної готовності є готовність використовувати ІКТ. Відповідно до вимог часу, в майбутніх ІТ-фахівців-випускників індустріального коледжу повинна бути сформована готовність до практичного використання ІКТ у процесі вирішення всього кола завдань, які виникатимуть у його майбутній професійній діяльності.

У зв'язку з цим необхідно чітко визначити поняття готовності ІТ-фахівців до професійної діяльності, тобто їх готовності до діяльності в галузі інформаційно-комунікаційних технологій. На сьогодні, у зв'язку зі співвіднесенням його з процесом формування особистості для різних галузей, зазначене поняття активно досліджується науковцями, що спонукає необхідність коригування вимог до організації навчально-виховного процесу та методики підготовки студентів індустріального коледжу.

Як видно з аналізу збірника наукових публікацій за редакцією Н. В. Кузьміної, готовність як потенційний стан особистості професійно підготовленого спеціаліста може досліджуватись і як теоретична проблема, так і з використанням практично орієнтованого підходу [10].

Вчені пропонують розрізняти наступні види готовності: готовність як загальне поняття; готовність до праці і готовність до діяльності; готовність до окремих видів діяльності.

Окрім того, розрізняють готовність практичну та готовність теоретичну, готовність психічну, психологічну, морально-етичну, інтелектуальну, психофізіологічну тощо. Загалом, поняття готовності в педагогічній літературі трактується дослідниками неоднозначно, так, наприклад, В.В.Давидов [3] розглядає готовність як певний стан особистості; Ш.А.Надірашвілі [8] – як ознаку установки особистості; А.А.Деркач [4] зазначає, що готовність – це якість особистості, у формуванні якої провідним є мотиваційний компонент.

При цьому виокремлюється кілька рівнів готовності: фізіологічний; психологічний; об'єктивний; суб'єктивний.

На нашу думку, зазначені рівні можуть вважатись не тільки рівнями готовності, але й видами (за ознакою виявлення на рівні особистості та її оточення), оскільки можливі ситуації, за яких, наприклад, рівень фізіологічної готовності досить високий, а психологічної – низький, внаслідок відсутності мотивації діяльності.

Російські психологи А. М. Матюшкін та А. А. Понукалін розглядають готовність як багаторівневе формоване та прогнозоване особистісне утворення, яке має певне призначення для цілеспрямованого розвитку особистості. Науковці підкреслюють взаємозв'язок готовності та позитивного відношення людини до діяльності, усвідомлення мотивів і потреб у певному її виді. Конкретними виявленнями готовності, в цьому випадку, виступають поведінкові характеристики особистості, її емоційні, вольові та інтелектуальні якості та стани. На наш погляд, таке визначення не в повній мірі враховує наявність властивостей особистості, які є необхідними для певного виду діяльності, саме тому воно не зовсім підходить для опису професійної готовності.

В свою чергу, Л. С. Белих відзначає, що готовність є основною умовою виконання будь-якої діяльності, причому зазначена умова знаходиться в прямій залежності від змісту завдань діяльності, їх складності, новизни, ситуації, а також від характеру самої діяльності [1]. Проте таким визначенням не враховується психологічна готовність особистості до професійної діяльності.

Проведений аналіз наукових досліджень психологічної готовності до різних видів професійної діяльності дозволив виявити головні особливості мотиваційної готовності фахівця. В цілому науковці приходять до спільного висновку, що її елементами є: позитивне ставлення; інтерес суб'єкта до своєї професії; потреба в певній професійній діяльності; мотивація; потреба в досягненнях і самовдосконаленні.

Найбільш вичерпним, на нашу думку, є визначення професійної готовності, сформульоване Х. М. Дмитерко-Карабин, яка вважає, що: „Головними функціями мотиваційної готовності є забезпечення стійкої професійної спрямованості особистості, прагнення до виконання фахової діяльності,

її спонукання, регулювання та спрямування. Ці функції реалізуються у двох видах мотиваційної готовності – довготривалому та короткотривалому. Перший з них базується на феноменах ціннісно-сміслової, мотиваційної сфер і формується протягом тривалого періоду, перш за все, в умовах професійної підготовки. Короткотривала мотиваційна готовність виникає на базі довготривалої в результаті актуалізації професійно-мотиваційного потенціалу фахівця відповідно до безпосередніх наявних вимог, обставин та ситуацій самої діяльності” [5].

Існують й інші визначення готовності, зокрема Н. Є. Касаткіної, якою готовність розглядається і як потенційний стан особистості, який передуватиме виконанню певних усвідомлених дій у будь-якому процесі на когнітивному й емоційно-вольовому рівнях; і як інтеграційна якість особи, що поєднує в собі мотиваційно-ціннісний, когнітивний та операціонально-діяльнісний компоненти.

Важливим висновком, який можна зробити, базуючись на викладеному вище, є те, що *готовність є станом особистості, який можна формувати*. При забезпеченні спеціальних педагогічних умов, які реалізуються в навчально-виховному процесі, „готовність-стан” переходить в „готовність-якість” і навпаки, наявність „готовності-якості” є і передумовою виникнення „готовності-стану” в процесі професійної діяльності.

Психологічна готовність вказує на рівень розвитку особистості, який є достатнім для успішного освоєння відповідного виду професійної діяльності.

В цілому, аналіз літературних джерел вказує на те, що готовність до професійної діяльності включає: сформованість знань, умінь і навичок та наявність певного досвіду. Узагальнюючи погляди вчених можна зробити узагальнення, що *готовність до професійної діяльності є результатом розвитку особистості відповідно до певних професійних вимог, результатом професійної підготовки в навчальному закладі з урахуванням особистісних властивостей майбутнього фахівця*. Готовність до професійної діяльності є одночасно як результатом об'єктивних умов її формування, так і результатом суб'єктивного сприйняття діяльності особистістю.

Найближчим до поняття „готовність до професійної діяльності” є поняття „компетентність”, яке характеризує індивідуальний прояв відповідності вимогам професії. У сучасних працях під компетентністю розуміється поєднання психічних якостей або психічний стан, при якому людина діє самостійно і відповідально (дієва компетентність), володіє здібностями та умінням виконувати певні функції.

У вузькому розумінні компетентність трактують як володіння знаннями, що дозволяють висловлювати адекватне судження. Більш широко компетентність розглядається як рівень досягнення компетенцій. Згідно твердженням З. А. Рустанович-Варфоломеевої, компетентність є однією з восьми основних кар'єрних орієнтацій, яка пов'язана з наявністю здібностей і талантів у певній галузі [13, с.501].

Компетентність різні автори розглядають у конкретному тлумаченні. Розглядаючи поняття „професіоналізм”, в першу чергу мають на увазі володіння людиною певними технологіями, прийомами діяльності та відповідними засобами. Компетентність же передбачає крім технологічної підготовки, наявність низки компонентів, що мають позапрофесійний або надбудовний характер, але абсолютно необхідні в тій чи іншій мірі кожному фахівцеві. Дослідження структури компетентності дозволяють виокремити її діяльнісну та комунікативну компоненти. Перша включає знання, уміння, навички, необхідні для здійснення діяльності, а друга – здатності до здійснення спілкування у межах суб'єкт-суб'єктної моделі взаємовідносин учасників виробничого процесу.

Дослідниця І. В. Болотнікова, розглядаючи психологічну сторону явища „професійна компетентність”, пов'язує його зі зрілістю особистості як суб'єкта професійної діяльності. Дослідниця вважає, що професіоналізм – це, перш за все, прагнення особистості запропонувати світу своє „Я” через „ділове поле” тієї чи іншої діяльності. Акмеологічний синтез особистісного та професійного відбувається в тому випадку, коли працівник у діяльності реалізує не тільки необхідне „суб'єкт-об'єктне” ставлення, але разом із тим відкрите „смісловиттєве” відношення до світу. Зміст професіоналізму людини розкривається в двох аспектах: мотиваційному (які мотиви спонукають, який сенс має в житті професійна діяльність, які цілі людина особисто намагається досягти, наскільки вона задоволена працею) та операційному (якими прийомами людина досягає поставленої цілі, які технології, знання, мисленнєві операції, здібності використовує як засоби) [2].

Таким чином, можна вважати за доцільне виокремлення у феномені „професійна готовність” компетентнісної, психологічної, фізіологічної та культурної компонент, кожна з яких, у свою чергу, є складним багатокомпонентним утворенням.

Ґрунтуючись на проведеному вище дослідженні, можна стверджувати, що серед професійно важливих якостей сучасного ІТ-фахівця одне з провідних місць займає його готовність до використання інформаційно-комунікаційних технологій у галузі своїх професійних інтересів, далі – ІТ-готовність. На сьогодні готовність особистості до використання ІКТ у професійній діяльності потребує наявності гнучкості мислення та швидкої адаптації до умов життя, які постійно змінюються, і навпаки, здатність

до адаптації, лабільність психіки тощо часто пов'язана з наявністю в особистості готовності до використання ІКТ.

Вважалося, що готовність випускника ВНЗ до використання ІКТ у майбутній професійній діяльності формується на основі його комп'ютерної грамотності. Академік А. П. Єршов свого часу проголошував перехід від комп'ютерної грамотності до інформаційної культури суспільства. Остання, на його думку, повинна стати важливою частиною загальної культури. Головний сенс цієї ідеї полягав у необхідності паралельного або такого, що навіть випереджає розвиток комп'ютерної грамотності, формування інформаційної культури, глибокого розуміння особистістю своїх інформаційних потреб. Поняття комп'ютерної грамотності зазнало з часом істотних змін, комп'ютерна грамотність визначалась як уміння алгоритмізувати та програмувати прикладні завдання. У 80-х роках проводились курси для вчителів, викладачів ВНЗ, працівників різних спеціальностей, основною метою яких було формування у слухачів навичок програмування якою-небудь алгоритмічною мовою, зазвичай використовувалися поширені на той час мови програмування FORTRAN і БЕЙСИК. З появою персональних комп'ютерів і широкого спектру програмного забезпечення, їх впровадженням в галузі діяльності людини, у більшості користувачів зникла необхідність програмування.

На сьогодні поняття комп'ютерної грамотності змінилося – до нього почали відноситися ті знання та уміння, які затребувані в професійній діяльності фахівців різного профілю, вміння користуватися пакетами прикладних програм тощо. Уміння програмувати перестало бути обов'язковою складовою мінімуму знань і умінь, пов'язаних з поняттям комп'ютерної грамотності. З плином часу з удосконаленням комп'ютерної техніки та програмного забезпечення уточнюється поняття комп'ютерної грамотності. Порівняно недавно воно не передбачало вміння працювати в мережі Інтернет, в останні роки – це неодмінний компонент комп'ютерної грамотності.

При формуванні поняття комп'ютерної грамотності іноді виокремлюють виділяють „автономний” підхід (який дозволяє зрозуміти, як використовувати комп'ютер) та „ідеологічний” підхід (в яких ситуаціях і де його можна використовувати). При цьому „автономний” підхід включає наступні знання та уміння студентів: знання пристроїв комп'ютера і розуміння принципів його функціонування; оволодіння комп'ютерною термінологією; сформованість технічних навичок роботи на комп'ютері; уміння користуватися текстовими, графічними редакторами, електронними таблицями, базами даних; уміння використовувати засоби комп'ютерних комунікацій і працювати в інтерактивному режимі; уміння працювати з гіпертекстами; уміння вести ділове листування в комп'ютерних мережах. „Ідеологічний” підхід забезпечує студентів знанням необхідного програмного забезпечення і умінням ним користуватися, умінням працювати з інформаційними ресурсами з метою професійних і культурних інформаційних потреб.

За Н. Г. Ничкало, комп'ютерна грамотність – це здатність використовувати електронно-процесорну техніку з метою зберігання, обробки й використання інформації. Комп'ютерна грамотність містить три основні компоненти:

- знання теоретичних засад і розуміння принципів дії комп'ютерної техніки;
- володіння мовами програмування;
- сформованість операціональних навичок та вмінь кодувати, вводити й обробляти дані [9, с.258].

За американським спеціалістом Д. Норманом, розрізняють такі рівні комп'ютерної грамотності:

– ознайомлення з основними поняттями (алгоритм, програма, архітектура електронно-обчислювальних машин, їх мережа тощо і принципами їх застосування);

- вміння застосовувати ЕОМ;
- вміння програмувати;
- розробка загальних принципів і методів програмування.

У дійсності таке розуміння поняття „комп'ютерна грамотність” сьогодні практично вийшло з ужитку, оскільки для фахівця певної галузі, не пов'язаного зі створенням програмного забезпечення, перестало бути необхідністю знання мов програмування, оскільки в більшості випадків фахівці використовують спеціалізоване, проблемно-орієнтоване програмне забезпечення.

Враховуючи проаналізовані визначення комп'ютерної грамотності та сучасний стан розробки спеціалізованого програмного забезпечення, підвищення вимог до знань і умінь *ІТ-фахівців, під комп'ютерною грамотністю* пропонуємо розуміти.

1. *Уміння працювати з інформацією:*

- визначати можливі джерела інформації і стратегію її пошуку, отримувати її;
- використовувати ресурси Інтернет;
- аналізувати отриману інформацію, використовуючи різного роду схеми, таблиці тощо для фіксації і подання результатів;
- оцінювати інформацію з точки зору її достовірності, точності, достатності для вирішення професійного завдання;

- поповнювати власний банк знань за рахунок особисто значущої інформації, необхідної для професійної діяльності;
- створювати свої джерела і банки інформації, використовувати сучасні технології при роботі з інформацією.

2. *Навички роботи на комп'ютері:*

- навички роботи з операційною системою;
- навички архівації даних і захисту інформації від комп'ютерних вірусів;
- навички роботи з пакетами прикладних програм, тобто текстовими та графічними редакторами, електронними таблицями, СУБД тощо.

3. *Уміння використовувати сучасні комп'ютерні технології в професійній діяльності:*

- створювати необхідну документацію з використанням комп'ютера;
- моделювати процеси, пов'язані з конкретною професійною діяльністю;
- чітко визначати мету та етапи рішення поставленої професійної задачі, тобто вміння алгоритмізувати завдання, створювати орієнтовну основу діяльності;
- вільно орієнтуватися в сучасному програмному забезпеченні та використовувати його для вирішення конкретного професійного завдання.

Отже, під готовністю студентів до використання ІТ в майбутній професійній діяльності ми розуміємо *стійку структурно-функціональну систему інтеграційних якостей особистості, що забезпечує ефективну реалізацію функцій професійної діяльності на базі сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.*

Структурними компонентами готовності студентів до використання інформаційно-комунікаційних технологій в майбутній професійній діяльності можна вважати:

- *професійно-діяльнісний* або операціонально-технологічний (комп'ютерна грамотність: результат оволодіння знаннями, вміннями і навиками роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями, необхідними для успішної професійної діяльності; оволодіння навиками самоосвіти в області інформаційно-комунікаційних технологій на основі алгоритмічного способу діяльності);
- *професійно-особистий* (мотиваційно-ціннісне або особисто-значуще відношення до використання інформаційно-комунікаційних технологій);
- *інформаційно-змістовий* (інформаційна культура: уміння орієнтуватися в сучасному програмному забезпеченні, уміння працювати з інформацією і уміння використовувати сучасні комп'ютерні технології в області професійної діяльності).

Висновки... Готовність випускника індустріального коледжу до використання ІТ визначається як потенційний стан особистості, сформований у неї мотивацією до використання ІТ як до природного та необхідного засобу вирішення багатьох професійних і побутових проблем, і рівнем його інформаційної культури, сформованої на основі комп'ютерної грамотності, наявності здатності до подальшої самоосвіти в галузі ІТ для успішної професійної діяльності.

Готовність випускників до використання інформаційно-комунікаційних технологій в професійній діяльності є якісним показником результативності освіти. У наукових дослідженнях Т. Лопухової під якісними показниками розуміється сукупність властивостей і характеристик, що визначають готовність фахівців до ефективної професійної діяльності, яка включає крім оволодіння професійними вміннями і навиками, уміння використовувати отримані знання при вирішенні професійних завдань, здібність до швидкої адаптації в умовах науково-технічного прогресу [7].

Список використаних джерел та літератури:

1. Белых С. Л. Управление исследовательской активностью ученика : [метод. пособ. для педагогов средних школ, гимназий, лицеев] / С. Л. Белых ; коммент. А. С. Саввичева ; под ред. А. С. Обухова. – М. : Журнал „Исследовательская работа школьников”, 2007. – 56 с.
2. Болотнікова І. В. Професіоналізм та професійна компетентність як складові психічної зрілості особистості / І. В. Болотніков // Психологічні науки / 10. Психологія праці Інститут психології ім. Г. С. Костюка АПН України [Електронний ресурс] 04/07/09 21.22. – Режим доступу : http://www.rusnauka.com/7_NND_2009/Psihologia/42691.doc.htm.
3. Давыдов В. В. Психологическая теория учебной деятельности и методов начального обучения, основанных на содержательном обобщении / В. В. Давыдов // Библиотека развивающего обучения. – Томск : Пеленг, 1992. – Вып. 6. – 112 с.
4. Деркач А. А. Акмеологические стратегии развития : [моногр.] / А. А. Деркач. – М. : Изд-во РАГС, 2006. – 184 с.
5. Дмитерко-Карабин Х. М. Вплив смисложиттєвих орієнтацій на мотиваційну готовність до професійної діяльності майбутніх психологів : автореф. дис... канд. психол. наук : спец. 19.00.07 / Х. М. Дмитерко-Карабин. – Івано-Франківськ, 2004. – 20 с.
6. Леонтьев А. Н. Лекции по общей психологии : [учеб. пособие для вузов по спец. „Психология”] / под ред. Д. А. Леонтьева, Е. Е. Соколовой. – М. : Смысл, 2000. – 509 с.
7. Лопухова Т. Диагноз качества подготовки специалиста / Т. Лопухова // Высшее образование в России. – 2001. – № 4. – С. 30.

8. Надирашвили Ш. А. Понятие установки в общей и социальной психологии / Ш. А. Надирашвили. – Тбилиси, 1974. – 131 с.
9. Ничкало Н. Г. Педагогічна книга майстра виробничого навчання / Н. Г. Ничкало. – К. : Вища школа, 2000. – 380 с.
10. О подходах к исследованию структуры профессионально-педагогической деятельности / под ред. Н. В. Кузьминой. – Л. : ЛГУ, 1972. – 182 с.
11. Педагогічний словник / [за ред. Ярмаченка М. Д.]. – К. : Педагогічна думка, 2001. – 514 с.
12. Психология высшей школы / Дьяченко М. И., Кандилович Л. А. – Минск : Изд-во Б.Г.У., 1981. – 383 с.
13. Рустанович-Варфоломеева З. А. Кар'єрні орієнтації та можливість самореалізації студентської молоді / З. А. Рустанович-Варфоломеева // Наукові записки Інституту психології ім. Г. С. Костюка в 3-х томах. – Т. 3 / за ред. С. Д. Максименка. – К. : Главник, 2005. – С. 198–506.

Анотація

Т.Н.Мозолюк

Готовность ИТ-специалистов к использованию информационно коммуникационных технологий в профессиональной деятельности как составляющая профессиональной готовности

В статье исследуется проблема готовности ИТ-специалистов к использованию информационно коммуникационных технологий в профессиональной деятельности и анализируется современное понимание компьютерной грамотности.

Ключевые слова: ИТ-специалист, информационно коммуникационные технологии, профессиональная деятельность, готовность, компетентность, компьютерная грамотность.

Summary

Т.М.Мозолюк

Readiness of IT-Specialists to the Use Informative Communication Technologies in Professional Activity as a Component of Professional Readiness

The problem of readiness of IT-specialists to the use informative communication technologies in professional activity is studied in the article and the modern understanding of computer literacy is analysed.

Key words: IT-specialist, informative communication technologies, professional activity, readiness, competence, computer literacy.

Дата надходження статті:

„15” вересня 2010 р.

УДК 378.12+371.134-057.212(045)

Л.М.МОТОЗЮК,

кандидат психологічних наук

(м.Хмельницький)

Інтенсифікація діяльності викладацького складу вищих навчальних закладів щодо формування комунікативної компетентності майбутніх менеджерів освіти

Автор статті розкриває окремі аспекти професійного формування комунікативної компетентності майбутніх менеджерів освіти у навчальному процесі вищих навчальних закладів. Розглянуто основні навчальні предмети, при викладанні яких педагоги повинні створювати максимально сприятливі умови для формування управлінських вмінь та навичок у майбутніх керівників освітніх закладів через комунікативний компонент.

Ключові слова: менеджери освіти, формування комунікативної компетентності, інтенсифікація діяльності викладацького складу.

Постановка проблеми в загальному вигляді... Основним завданням освіти є забезпечення конкурентоспроможності людини на ринку праці. Метою професійної підготовки є всебічна проблема розвитку молоді людини як особистості, що стає загальнонаціональним пріоритетом у більшості країн світу. Завдання вищого навчального закладу – не тільки надання систематизованих знань, формування вмінь і навичок, поглядів, а й твердих гуманістичних переконань, загальнолюдських моральних цінностей, аналітичного мислення, почуття відповідальності.

Безперечно, для того, щоб студент міг володіти широким діапазоном знань, необхідний відповідний рівень професійного спілкування та формування комунікативних умінь і навичок, сприяння становленню ефективного стилю спілкування, його відповідності вимогам професійної діяльності.

Наукові дослідження з психології свідчать, що професійно значущі якості керівника формуються на основі рис лідерства, які до певної міри є спадковими. Лідерські якості визначаються не тільки схильністю особистості до управлінської діяльності, а й типологічними особливостями темпераменту лідера, такими особливими рисами як вміння спілкуватись, фіксувати свою увагу й керувати власною поведінкою на основі процесів саморегуляції та самоконтролю. Однак реалізація лідерських якостей на практиці неможлива без попередньої підготовки.

Науковці [1; 2; 6-8] виокремлюють кілька основних причин, котрі пояснюють виникнення труднощів у роботі менеджерів освіти, а саме: обмануті очікування (невідповідність реальності з очікуваннями молодого керівника), соціально-психологічна глухота, несформована професійна самосвідомість,